

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

No[n] esse insimula[n]dos crudelitatis, ecclesiae primates, q[uae] leges
eius condiderint obligatorias cu[m] adiectione poenarum. XX

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER PRIMVS

existimo. Quāuis enim neq; hoc inueniri possit, quomodo cōtra fidem sint ipsam tamē religionē quā in paucissimis & manifestissimis celebrationū sacramētis misericordia dei uoluit esse liberā, feruilibus p̄mūt oneribus: adeo ut tolerabilior sit cōditio Iudgorū, qui etiam si tempus libertatis nō cognouerūt: legalibus tamē sacramētis, nō humanis p̄sumptionibus subiiciuntur. Hęc Augustin⁹. In quib⁹ uerbis nō oscitāter attēdēdū est nec leuiter pōderādū: quod in ipso dicitur exordio. Subinsinuat em̄, immo plane astruit illud, ea ipsa ecclesiastica decreta q̄ sanctarū scripturarū authoritatibus cōtinētur, aut in cōcilijs episcoporū statuta inueniūtur, aut cōsuetudine uniuersalis ecclesię roborata sunt: nequaquā esse resecāda, q̄ etiā in toto hoc libro annexi sumus asserere. Proinde tres ille particula, in principio p̄dictorū Augustini uerborū positę: obsepiunt aditum omnem immoderatę statutoꝝ multiplicatiōi. Cui ut amplius uia p̄cludatur: summopere curādum est, ut in rebus arduis tātū & grauibus, efflagitāte id urgēte necessitate aut magna ecclesię utilitate instituat̄ ab ipsis primoribus summāq; administratiōis ecclesię gerētibus huiusmodi decreta, cū maturitate, & rationabili debitaq; causa id exposcēte. Quod ubi diligēter facultatū fuerit: nō exurget in maiore eq̄ nūq; ecclesiasticę legū multitudine, neq; cuiquam erit in offendiculum aut salutis dispēdium.

¶ Nō esse insimulādos crudelitatis, ecclesię primates: q̄ leges eius cōdiderint obligatorias cum adiectione p̄cenarum.

Cap. XX.

I

Decima sexta aduersariorū obiectio. Si regulę cōstituerētur ecclesiasticę exhortatorię tātum ad quippiam faciēdū & inductiuę, citra obligationē & determinationē p̄cenz in transgressores: tolerādū quidem id foret, & minime detrectādū. aut si decerneretur dūtata p̄cena tēporaria: aut ferēda in corpore. At q̄ obligatorię ferātur huiusmodi leges, nō relinquētes cuiquam arbitrium agēdi quod uelit: sed adigētes pene inuitos ad opus, & cōstituētes p̄uaricatoribus p̄cenam, mortiferi criminis labem æternęq; mortis exitium: durum omnino est ac inhumanū, accedēsq; propemodū ad crudelitātē & seuitiā. Quēadmodū imperiosus nimīū haberetur ille dominus & immanis: qui seruo suo quicquid agēdum manda-

ret,

ret, adiecta mortis inferendæ pœna si illud prætermitteret. Neq; ecclesiastici præfules eo in opere imitari uidentur mansuetudinē & benignitatē dñi nostri Iesu Christi; qui nō uenit animas pdere sed saluare, neq; mittere in gehēnam: sed etipere à morte. A qua mā suetudine & humanitate dulcissima procul absunt: qui tāto rigore ac seueritate suas fanciūt regulas, ut earū trāsgressores protinus addicant gehēnæ & in tartara detrudant. ¶ Respōsio. Admonitorie tantum leges sine obligatiōis uinculo: nō tātum habent uirū & roboris, potissimū ad totam numerosū populi multitudinē: quā tum obligatoriæ: quæ ob annexam obligationem tāquā calcar & stimulū multos perpellūt ad eas obseruandas: qui alias negligere eadē. Neq; annexa obligatio aut expressa adiectio pœnæ quam incurrāt trāsgressores: coactionē inducit cuiq; aut inuitū aliquem adigit ad leges illas implēdas, quādoquidē cuiq; semp æqua libertas arbitrii relinquitur ad eay: aut obseruationē aut trāsgressionē: atq; si nulla intercessisset obligatio, aut pœnæ pferendæ definitio. Sicut & in pceptis diuinis, obligatiōis uinculū aut mortis æternæ in pœnā determinatio: nō sustollit cuiq; libertatē uolūtatis ad ea explēda. Porò si definiretur reatus peccati aut dānatiōis æternæ in pœnam r̄s qui ecclesiasticas sanctiones seruarēt, & tamē illæ pcepterēt: id sane irrationabile foret ac absurdum, crudeleq; nō ab re cēferet. Nūc uero cū mūera diuinæ gratiæ & gloriæ repromittūt agētibus, grauis autē peccati noxa morsq; ppetua trāsgressiōibus futura denūciatur: nihil hic præter rationem & æquitatem agitur neq; in humanum quippiam geritur. Huiusmodi nāq; pœna non adq̄citur legibus ecclesiasticis, ut quis eam incurrat aut subeat: sed ut ab ea sibi quisq; caueat per diligentem sacratum constitutionū obseruationem. Quis enim recte inculauerit deum inhumanitatis, quod tradēs Adæ pceptum abstinendi à fructu arboris sciētig boni & mali: adiecerit pœnam trāsgressioni debitam, dicēs. De ligno sciētig boni & mali: ne comedas. In quacūq; enim die comederis ex eo: morte morieris. Aut q̄s pbe dixerit, deū idcirco authorem esse peccati & mortis: quā incurrit Adam ob trāsgressionē: cū eam adiecerit pœnam dñs, non ut Adam ligni uetiti fructum manducaret: sed ut ab eo manducando abstineret & deterreret. ¶ Quis identidem beatū Paulum imitem dixerit aut crudelē:

Lucæ. 9

II

Gene. 2

1. Corin. 6

I 2 q in

LIBER PRIMVS

Ephe. 5. ¶ in suis epistolis sæpius scripserit. fures, rapaces, maledicos, adulteros, & huiusmodi infandorū criminū authores; regnū dei nō possesuros; cū tanti boni dispendiū futurū ipse denunciauerit: nō ut talia cōmitterēt scelera, sed ut sedulo declinatētur. Quocirca quē admodum nec deus ipsum Adam detrusit in gehēnā per præcepti cum expressione pœnæ denunciationē: sed ipsemet Adā sua ipsius culpa, nec beatus Paulus perpetratores eorū quæ prohibuit scelerum priuauit æterna cæli hæreditate: sed illi omnino, qui uetita admiserunt facinora. Haud aliter ecclesiasticarum legū authores nō deturbant quempiā eorū præuaricatorē in barathrum dānationis æternæ: quin potius ab illo retrahere cunctos satagunt, præmonentes periculū futurū, ne quis illud incidat. Sed is solus in causa est suæ damnationis: qui admonitus tanti discriminis, sponte sua in illud corruit. ¶ Decima septima obiectio. Nemo potest iure pœnā transgredienti datas leges, cōstituere: quā non potest infligere. Superuacua siquidē & inanis foret illa pœnæ definitio: quæ nō esset in ipsius definientis potestate, ut eā si uelit irroget peccanti. Ecclesiæ autē præsides & primi pastores non possunt infligere reatū culpæ aut mortē gehennæ ijs qui præuaricantur suas leges: cum solus deus gratiā largiatur & auferat animæ, sol⁹ itē gloriā tribuat & mittat in gehennā. Dominus noster (inquit diuinus psalter) dominus saluos faciendi: & domini domini, exitus mortis. Et itez. Quoniā domini est assumptio nostra: & sancti Israēl regis nostri. Solus etiā ipse habet clauēs mortis & inferni: mortificat & uiuificat, deducit ad inferos & reducit. Nō igit possunt ipsi ecclesiæ supremi rectores cōstituere præuaricatoribus suarū legū pœnā tā grauem: mortalis inquā culpæ noxā, aut damnationē ppetuam. ¶ Responso. Primo loco assumpta propositio ueritatē habet: quādo q̄s pœnā aliquā determinans nō potest illā præuaricanti inferre, neq; per seipsum neq; p̄ supiorem principem suum à quo accepit potestatem condendi leges & definiendi transgressoribus pœnā. Potest tamen inferioris potestatis princeps definire pœnam in suarum legum præuaricatores: quam nō ipse sed supior dominus (à quo sortit⁹ est autoritatē cōstituendæ huiusmodi legum) inferat, & ad quē uiolator earū puniendus mittatur. Quāuis igitur præci patres, cōstitutionū ecclesiasticarū primi authores, & qui deinde subsecuti sunt

Psal. 83.
Psalmo 67.
Psalmo 88.
Apoca. 1.
1. Regū. 2.

III.

sunt eos p̄ diuersa secula ecclesiarū p̄cipui moderatores, nō possint cuiq̄ inferre subtractionē diuinę gratiæ p̄ contractam culpā labē, aut damnationē gehennæ: ipse tamen deus eorū dominus & princeps summus, à quo potestati acceperunt sancīdi huiusmodi statuta, & decernendi p̄cena transgredientibus ea: potest talē p̄cena sua propria uirtute inferre. Et id ipsum sufficit ad hoc: ut iuste & recte dicantur hi talia p̄cena genera determinare. Quēadmodum pl̄erunq; uidemus inferiorem iudicem decernere p̄cena: à superiore iudice (ad quē, puniendus mittitur reus) ipsi malefico inferendam. Omitto q̄ huiusmodi p̄cena in sanctionibus ecclesiasticis expressam in transgressores, utputa q̄ mortifero crimini ob eam præuocationē sint obnoxii, & exinde morti æternę: non tã decernunt patres orthodoxi earū sanctionum latores, q̄ ipse de⁹: qui & illarum legum & determinationis p̄cena: in illis expressa, præcipuus est author, ut sepius dictū est supra. Et ipse quidē deus immensa sua potestate: p̄cenas illas expressas potest itrogare & inferre illarum legum uiolatoribus. Et ita tota huius obiectionis uis prorsus eneruatur: redditurq; inualida.

¶ Non esse improbandū nec abrogandū cælibatū sacerdotū: quāuis nonnulli p̄ uitæ incōtinentiam illū contaminent.

Cap. XXI.

Ecima octaua aduersariorū obiectio. Cōstitutio illa ecclesiastica, sacerdotes & quosuis ordinibus sacris initiatos obligans ad cælibatū uitæq; cōtinentiā: & beati Pauli sentētiæ est aduersa, & magnū inducit scādālū in dei ecclesiā. Scribit namq; Paul⁹ in prima sua ad Corinthios epistola: de nō nuptis, & solutis à uinculo matrimonij. q̄ si non se continent: nubant. melius est nubete: q̄ uri. Per quā quidē apostoli sentētiā, qui suæ conscius fragilitatis p̄cipit se uix bene continere posse & castimoniā seruare: p̄mittitur uxorem ducere, & ita suæ saluti consulere. Per illam uero sanctionē ecclesiasticā: quisquis ordines sacros suscepit (quātū uis cognoscat se ad uitia carnis esse propensum: & minime idoneū ad seruādā cōtinentiā) prohibet uxore ducere. Hęc autē duo: omnino inter se pugnant. Multi p̄terea (quod summopere indolendū est: & multis deplorandū lachrymis) uiri ecclesiastici, cōcubinas iisdē tectis eodēq;

1. Corin. 7.